

Wereldwijde classaction tegen Nederlands bedrijf mogelijk

Nieuwe wet zet deur open voor collectieve schadeprocedure vanuit buitenland, stellen advocaten

Jeroen Piersma
Amsterdam

De kans is groot dat de nieuwe classaction-wetgeving niet goed uitpakt voor Nederlandse bedrijven en dus voor het Nederlandse vestigingsklimaat. De wet van minister Ard van der Steur van Justitie zet de deur open voor wereldwijde collectieve rechtszaken tegen Nederlandse bedrijven.

Dat zeggen advocaten die bedrijven bijstaan in juridische procedures. 'Met dit wetsvoorstel is de Nederlandse classactionprocedure in beginsel onbegrensd als het aangeklaagde bedrijf Nederlands is', zegt Jeroen Kortmann, partner en procesadvocaat bij advocatenkantoor Stibbe. 'Nederland gaat daarmee verder dan andere EU-landen, en zelfs dan de Verenigde Staten.'

De reden is dat Van der Steur een collectieve schadeclaim in Nederland niet alleen mogelijk maakt in het geval de gedupeerden Nederlands zijn, maar ook wanneer de aangeklaagde partij — lees een bedrijf — Nederlands is. Daardoor kunnen alle gedupeerden in de hele wereld partij zijn in een collectieve rechtszaak tegen een Nederlands bedrijf. Landen als het Verenigd Koninkrijk, België en Frankrijk beperken de deelname aan een collectieve rechtszaak tot hun eigen burgers. Voorbeelden van massaschadezaken zijn de woekerpolis en het dieselschandaal bij Volkswagen.

In het vorige week ingediende wetsvoorstel opent minister Van der Steur de mogelijkheid voor een collectieve schadeprocedure voor gedupeerde consumenten en beleggers. Nederland kende weliswaar al de mogelijkheid voor gedupeerden om collectief naar de rechter te stappen, maar alleen om een oordeel te krijgen of het bedrijf fout zat of niet. Daarna moeten de gedupeerden individueel een zaak aanspannen om schadevergoeding te krijgen. Dat kan vele jaren in beslag nemen.

Het wetsvoorstel geeft gedupeerden dus een betere kans hun recht te halen. Tegelijkertijd probeert Van der Steur met zijn wet ook paal en perk te stellen aan de uitwassen van de collectieve claimcultuur. Amerikaanse toestanden waarbij commercieel gedreven advocaten via zelf opgestarte classactions bedrijven schade berokkenen, dienen in Nederland vermeden te worden. Om die reden stelt Van der Steur een aantal eisen aan de organisaties die de belangen van gedupeerden behartigen, zoals dat zij op fatsoenlijke wijze worden gefinancierd en bestuurd.

Bij advocaten die doorgaans de gedupeerden bijstaan wordt heel anders

Volkswagen heeft te maken met een massaschadezaak vanwege gesjoemel met software in dieselauto's.

FOTO: HOLLANDSE HOOGTE

gereageerd op het wetsvoorstel. Zij spreken van een doorbraak en wijzen erop dat het wetsvoorstel juist een mooie balans aanbrengt tussen de belangen van de gedupeerden en de belangen van bedrijven. De Amsterdamse advocaat Jurjen Lemstra vindt dat de minister juist zijn best heeft gedaan om de aanzuigende werking van een Nederlandse classaction te beperken.

Volgens hem wijkt Nederland in de eerste plaats minder af van andere EU-landen dan zijn collega's beweren. Verder is het een universeel principe dat bedrijven worden aangesproken in het land waar ze gevestigd zijn. Lemstra: 'Er is geen reden om voor collectieve acties een uitzondering te maken.' Bovendien blijft er altijd nog de moge-

lijkheid voor buitenlandse gedupeerden om een individuele procedure te starten tegen een bedrijf. 'Als dat er heel veel zijn, raakt het bedrijf van de regen in de drup.'

De advocaten die wijzen op het risico voor Nederlandse bedrijven signaleren nog een ander punt waar de Nederlandse wetgeving verder gaat dan die in de omringende landen. 'Het Nederlandse wetsvoorstel beperkt de mogelijkheid voor classaction niet tot een bepaald type claims. Ook dat is nogal liberaal', zegt Daan Lunsingh Scheurleer, partner en procesadvocaat bij NautaDutilh. Andere landen binnen de Europese Unie hebben de classactionwetgeving beperkt tot bijvoorbeeld consumentenzaken of mededingingszaken.

Landen als België en Frankrijk beperken de deelname aan een collectieve rechtszaak tot hun eigen burgers